

MEDDAH SURURI (1870-1934)

BAŞARILI meddahların sonuncularından biridir. Ramazanlarda İstanbul, İzmir ve Bursa'da taklitlere dayanan öyküler anlatmıştır. Bursa'da kalp krizinden ölmüştür.

Meddah Sururi taklitleri yanı sıra mizah yazıları da yazmıştır.

Şişmanlığı dolayısıyla çok terleyen Sururi, skeçlerine başlamadan önce, büyük bir mendili omuzuna atar, zaman zaman alıp alınıp silerek sözünü sürdürürdü. Tanıyanlar kendisinin aktör Hazım ve Naşit'ten daha usta bir sanatçı olduğunu söylemişlerdir.

Meddah Sururi tiyatrosu mahalle kahvesi, sahnesi bir küçük sandalye, biricik aktörü de kendisi olan bir tiyatro kumpanyası" olarak tanımlanmıştır. Arap, Acem, Yahudi, Ermeni, Rum, Çingene ve birçok Anadolu kentinin dil taklitlerini yaparak tanınmıştır. Karamanlı ve Kayserili taklitleriyle de büyük ün yapmıştır.

Mizah öyküleri de yazdığını belirttiğimiz Meddah Sururi'nin beğenilen öykülerinden biri:

BEYAZIT HAVUZU

AYIP değil ya, nasılsa şimdiye kadar bir yolunu düşünüp de Beyazıt havuzunu görememiştim. Ge-

çen akşam bilhassa bunun için gittim ve çok şükür dünya gözüyle, dillere destan olan, bu meşhur havuzu görmek bana da nasip oldu.

Tarafsız söyleyebilirim ki, cidden güzel... Hele o fıskiye-den fışkıran sular akşam üstü pek lâtif manzara teşkil ediyor.

Etrafta epeyce de kalabalık

vardı. Aralarına sokularak kulak misafiri oldum. Bir taraftan akşam serinliğinde havuzun güzel manzarası, diğer taraftan işittiğim tuhaf sözler beni epeyce eğlendirdi. Şöyle konuşuyorlardı:

Bir yaşlı adam:

— Güzel oldu, güzel oldu ama, bir kusuru var. Bu havuza

MEDDAH SURURI

göre balık ister. Meselâ hiç olmazsa torik büyüklüğünde balık koymalı ki, zevki çıksın, öyle değil mi?

Rumelili olduğu kıyafetinden ve dilinden anlaşılan biri:

— Ne yanda o Fülûbe (Fillibe)'deki avuz (havuz)?.. Bule avuz olur, ba?.. İçinde kurbaçık bilem yok... Fülûbede sahahtan kalktın mı beş yüzü birden danalar gibi bârrir de (bağırır da) adamın keyfi gelir, ba canım!

— Ne bahıpsın buna?.. Bizim Tahran'da bileşi havuzlar vardı, onların yanında bu havuz bir damla su kimindi... Tahran'daki havuzda on yeddi ada, elli seççiz vilâyet, yetmiş milyen köy vardı! Derununda (içinde) direknotla (dritnotla) dolaşırdı ağa!..

Bir Arnavut:

— Nasın olur bre kardaş?.. Bu kadar büyük havuz olur mu, bre?.. Demeççi efenzim balıklar da ho kadar büyük, oyle mi?..

— Ne diyersen, burada tuttuhanları balıklar Tahran'ın hamsi balıklarıydı!

Bu konuşmayı dinleyen bir Yahudi:

— Aşkolsun be... Bu hamsileri tuzlamak için Ayasofya Camisi kadar fuçi lâzım!

İki külhanbeyi:

— Ulan Recep be... Bu ölüsü tenekeli tramvay yolunu bu havuzun etrafından hâlâ kaldırmadılar. Bir biçimsiz oluyor ki.

MEDDAH SURURI

— Ulan himbıl, o yolu buraya boşuna koymadılar... Bu tramvay kumpanyası çok kıyak şey... Meğerliyim bu yol havuzu tutuyormuş... Yol olmasa havuz dağılırmış!..

— Neden dağılıyormuş, hırpo...

— Neden mi?.. Düşün be, çembersiz fiçi olur mu?.. Bu tramvay yolu da havuzun çemberi işte!

Sırtında kavun küfesi duran bir Arapkirli:

— Ule, şu havuz ahan burada eyle güzel oldu ki, heç menenđi yoh... Bu havuzu alsam da Arapkirin İsirik Ovası'na, çamların dibine goyasım geldi!

İki şık bey:

— Monşer, belediye düşü-nemedi; burasını banyo yeri yapmalıydı. Florya'ya kadar gitmeye hacet kalmazdı!..

Bir ihtiyar adam:

— Bu havuz râna oldu doğrusu... Lâkin bir noktada nasilsa gaflet ettiler. Madem ki bu su içmeye salıhtır, kırk elli kadar maşrapa koysalardı da, gelen giden içseydi!.

Bir Yahudi:

— Bu suyu şişe şişe doldurup satsak alan olur mi?..

— Bilmem ki... Terkos suyu olduğu için, içilebilir. Elbet alan da olur!

— Maşallah, maşallah... Bedava doldur doldur sat... Madem ki para almıyorlar içeyim şundan, niye şişe suyu alıp on kuruş vereyim!.

Yahudi, bedava bulduğu suyu eğilip kana kana içti. Bu sırada bir külhanbeyi, Yahudi'ye seslendi:

— Afiyet olsun, bezirgân... Ama bak, içtiğin suya na yaptı şu çocuk!

Bedayacı Yahudi başını döndürünce, ne görsün: Kendisi su içerken, küçük bir çocuk havuza yaklaşmış çiş etmiyor mu!

